Kunt u deze mail niet goed lezen? Bekijk het online in uw browser.

Nieuwsbrief Natura 2000

Buurserzand, Haaksbergerveen en Witte Veen

De winter staat voor de deur en het jaar 2024 loopt bijna ten einde. Rond Buurserzand maken we het laatste werk af, zoals de aanvullende maatregelen naar aanleiding van de wateroverlast. We kijken ook terug op een periode waarin we veel hebben geluisterd naar de vragen en zorgen van omwonenden van het Haaksbergerveen. Deze zorgen gaan vooral over de leefbaarheid van het gebied en de wens om beter betrokken te worden bij het gebiedsproces. Ook de gemeenteraad van Haaksbergen heeft deze zorgen benadrukt in een motie. In deze nieuwsbrief leest u over de laatste ontwikkelingen van de Natura 2000-projecten in de gemeente Haaksbergen.

HAAKSBERGERVEEN

Nieuwe onafhankelijk voorzitter: Ben Haarman

In november heeft Ben Haarman het voorzitterschap van het gebiedsproces overgenomen van Jan-Herman Scholten, wethouder van Haaksbergen. Ben stelt zich graag aan u voor:

“Mijn naam is Ben Haarman en ik kom uit Raalte. Ik kom zelf uit de agrarische sector, waar ik onlangs mijn bedrijf heb overgedragen. Naast mijn agrarische achtergrond ben ik al jaren actief in bestuurlijke functies. Onlangs ben ik benoemd tot onafhankelijk voorzitter van de bestuurlijke adviesgroep (BAG) voor de drie Natura 2000-gebieden rond Haaksbergen.

Als onafhankelijk voorzitter ben ik niet betrokken bij de inhoud van de plannen en heb ik geen belangen in het gebied. Mijn taak is om het proces en de vergaderingen soepel te laten verlopen."

Stand van zaken gebiedsproces

De afgelopen periode hebben we als provincie veel informatie verzameld over het

effect van maatregelen op het natuurgebied, landbouwgronden en de omgeving. Op basis van deze inzichten staan we voor belangrijke keuzes. Wanneer voldoen wij aan de opgaven en hoe kunnen we rekening houden met de omgeving. De plannen die op tafel liggen, hebben een grote impact op de omgeving van het Haaksbergerveen. We begrijpen de zorgen hierover. Er is op dit moment nog niets besloten.

De provincie staat voor een grote uitdaging
Aan de ene kant moeten we voldoen aan wettelijke verplichtingen. Tegelijk willen we ook een leefbaar buitengebied behouden. De Bestuurlijke Adviesgroep (BAG) adviseert Gedeputeerde Staten (GS) over de plannen voor natuurherstel in het Haaksbergerveen. In de BAG zitten partijen die de belangen in het gebied vertegenwoordigen. Dat zijn de gemeente Haaksbergen, LTO, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de waterschappen Vechtstromen en Rijn en IJssel. De afgelopen periode zijn er verschillende maatregelpakketten onderzocht. Dit heeft geleid tot een lastig dilemma. Bij de haalbare en betaalbare opties worden namelijk de natuurdoelen niet volledig of alleen gefaseerd behaald.

Welke maatregelpakketten liggen nu op tafel?
In het beheerplan staan de natuurdoelen en zijn maatregelen beschreven die er nodig zijn om deze doelen te realiseren. In 2021 bleek dat deze maatregelen niet voldoende zijn om de natuurdoelen te halen. Daarop hebben we alternatieven laten uitwerken. Op tafel liggen nu een variant waarin we het doelbereik wel halen, twee tussenvarianten en het oorspronkelijke beheerplan.

Het maken van een goede keuze is ingewikkeld
Omdat de consequenties zo groot zijn, willen we zeker weten dat we de goede richting op gaan. Daarom vraagt de BAG aan GS welk maatregelpakket de beste is om verder te onderzoeken. We willen zorgvuldig afwegen welke keuze het beste is. We verwachten daar deze winter meer duidelijkheid over te geven.

Meer ruimte voor participatie
Veel mensen uit de omgeving van het Haaksbergerveen willen graag meedenken over hoe we de doelen kunnen bereiken en wat de vernattingsmaatregelen betekenen voor de leefbaarheid in het gebied. De provincie staat hier positief tegenover en gaat samen met omwonenden kijken hoe we dit op een goede manier kunnen organiseren.

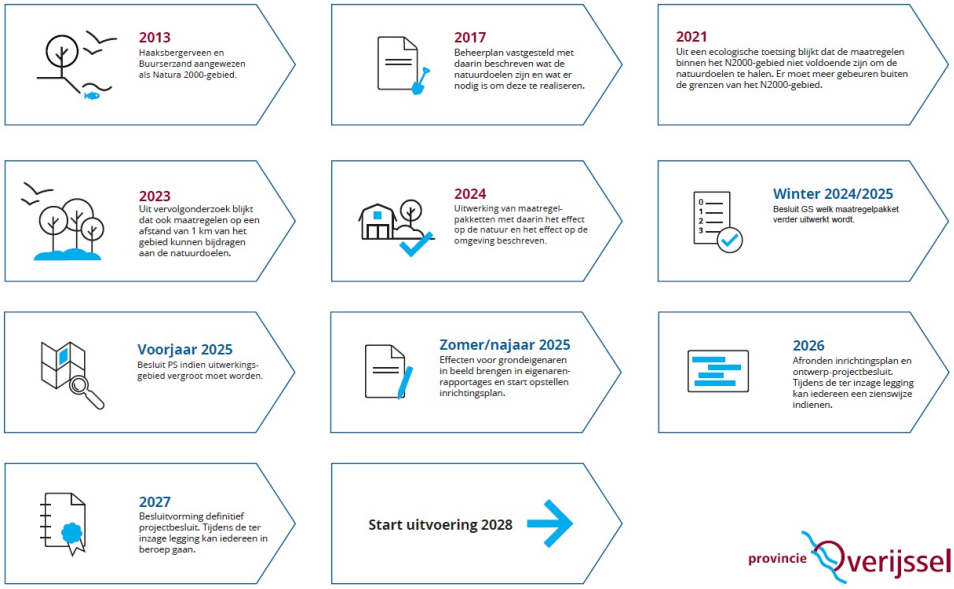
Mogelijk nieuwe informatieavonden
We merken dat er veel vragen zijn over de verschillende maatregelpakketten en de onderzoeken die we hebben gedaan, bijvoorbeeld naar het hydrologisch model en eventuele damwanden. Daarom bekijken we op dit moment de mogelijkheden om deze winter opnieuw informatieavonden te organiseren. Tijdens deze bijeenkomsten willen we uitleg geven over de uitgevoerde onderzoeken en in gesprek blijven met alle betrokkenen. Zodra er data bekend zijn, informeren we u daarover.

Onze gezamenlijke uitdaging ligt in het vinden van een balans waarbij zowel de natuur als de inwoners een toekomst houden en we voldoen aan de wettelijke verplichtingen voor natuurherstel.

Tijdlijn

In deze tijdlijn ziet u hoe het gebiedsproces tot nu toe verlopen is en hoe de planning er voor de komende periode uitziet. Klik hier om de tijdlijn te vergroten.

Natuurherstel Haaksbergerveen in jaren

Verslag informatieavond Haaksbergerveen

Donderdagavond 21-11 vond in De Kappen een drukbezochte informatieavond plaats over de natuurherstelwerkzaamheden in het Haaksbergerveen. Ruim 110 omwonenden waren aanwezig.

Ben Haarman opende de avond en stelde zich voor als de nieuwe onafhankelijk voorzitter van de bestuurlijk adviesgroep (BAG). Vervolgens nam gedeputeerde Maurits von Martels het woord, waarbij hij inging op de plannen voor het gebied en de zorgen die hierover leven. Jan Herman Scholten, wethouder van Haaksbergen benoemde de zorgen die er leven in het gebied en de motie die is aangenomen in de gemeenteraad.

Inbreng van het publiek
Na de openingswoorden was er ruimte voor vragen en inbreng vanuit het publiek. Er werd actief deelgenomen en diverse zorgen werden geuit, met name over de impact van de geplande vernattingsmaatregelen op de leefbaarheid in het gebied. Uit de reacties bleek ook een sterke behoefte aan meer participatie en betrokkenheid van de lokale gemeenschap bij het proces. De provincie staat hier positief tegenover en gaat samen met een aantal omwonenden in gesprek om hier een passende vorm voor te zoeken.

Damwanden en hydrologisch model
Daarnaast werden er specifieke vragen gesteld over de damwanden en het hydrologisch model dat ten grondslag ligt aan de plannen. Er is afgesproken dat we hier meer informatie over verstrekken. In deze nieuwsbrief leest u alvast over damwanden, ook tijdens de excursies zijn deze onderwerpen besproken. We bekijken op dit moment of we deze winter nieuwe bijeenkomsten voor kunnen organiseren.

De avond werd afgesloten met de toezegging om de dialoog met de omgeving voort te zetten. De provincie blijft zich inzetten om samen met alle betrokkenen tot goede oplossingen te komen voor het Haaksbergerveen.

Natura 2000-spreekuren Haaksbergerveen

De maandelijkse Natura 2000-spreekuren die we vanaf juli

organiseren worden goed bezocht. Mensen die ten zuiden van de Buurserbeek wonen kunnen ons hun vragen stellen over wat de natuurherstelmaatregelen in het Haaksbergerveen mogelijk voor hun situatie betekenen.

Daarom zetten we ze voort op **9 januari en 6 februari 2025**. Als er interesse blijft plannen we ook data voor de maanden erna.

Wilt u een afspraak maken voor het spreekuur? Stuur dan een mail naar natura2000haaksbergen@overijssel.nl

Verslag Natura 2000-excursies Haaksbergerveen

Deze week organiseerden we een drietal excursies in het Haaksbergerveen voor mensen die in de directe omgeving van het Haaksbergerveen wonen. Tijdens deze wandelingen namen we deelnemers mee langs de randen van het Natura 2000-gebied om meer inzicht te geven in de natuurherstelmaatregelen en de impact hiervan op het unieke veenlandschap.

We startten de middagen met een warme kop koffie of thee, waarna we een toelichting gaven op het Natura 2000-project. Tijdens de wandelingen, die ongeveer 3 kilometer lang waren, gaven onafhankelijk experts Fons Eijsink (ecoloog) en Ruben Calje (hydroloog) uitleg over belangrijke thema’s zoals:

- De bijdrage van natuurherstelmaatregelen aan het behoud van hoogveen;
- De effecten van deze maatregelen op de omliggende omgeving;
- Het grondwatermodel dat gebruikt wordt voor het maken van keuzes en de betrouwbaarheid daarvan;
- Het gebruik van damwanden en mogelijke alternatieven.

Een belangrijk doel van de excursies was het uitwisselen van kennis. Omwonenden deelden hun waardevolle ervaringen en gebiedskennis, die we meenemen in de verdere ontwikkeling van het project. De gesprekken waren open en informatief. We waarderen de betrokkenheid van alle aanwezigen.

Voor de excursies hebben we het gebied opgedeeld in drie deelgebieden: noordoost, oost en noordwest. Direct omwonenden hebben hiervoor per post een uitnodiging ontvangen. De excursie voor het deelgebied Koffiegoot hebben we voorlopig uitgesteld. In dat gebied doen we eerst verder onderzoek voordat we er nieuwe stappen ondernemen.

Deelnemers aan de excursie ontvangen in januari een verslag van de besproken zaken.

Kwelschermen in het Haaksbergerveen: waarom het geen oplossing is

We hebben onderzocht hoe we het hoogveenlandschap in het Haaksbergerveen kunnen herstellen. Eén van de besproken opties is het plaatsen van een kwelscherm, ook wel een damwand genoemd. Dit is een ondoorlatende wand die grondwater tegenhoudt. Uit een ecologische beoordeling blijkt echter dat dit geen geschikte maatregel is.

Wat is een kwelscherm en waarom wordt het overwogen?
Een kwelscherm wordt in de grond geplaatst om het water in het gebied te houden en daarmee de effecten van waterbeheermaatregelen buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied te beperken. Het scherm zou worden geplaatst tot aan de basis van de slecht doorlatende bodemlagen. Hoewel dit hydrologisch effectief lijkt, toont onderzoek aan dat de negatieve ecologische gevolgen aanzienlijk zijn.

De belangrijkste conclusies uit de beoordeling
Een kwelscherm is hydrologisch effectief, het water blijft in het veen. Maar het kwelscherm houdt ook grondwaterstromen tegen die belangrijk zijn voor de planten in het hoogveen, zoals veenmossen. Zonder deze stromingen kunnen de planten minder goed groeien. Door het scherm kunnen planten en dieren die afhankelijk zijn van een gezonde waterbalans verdwijnen.

Uit de hydrologische berekeningen blijkt verder dat door de blokkade van het grondwater de gronden achter het kwelscherm droger worden, wat landbouwkundig tot verdroging zal leiden.

Download hier de volledige samenvatting van het onderzoek naar kwelschermen in het Haaksbergerveen.

Waterschap Rijn en IJssel laat ruim 1000 km watergang inmeten

De beken en sloten van Waterschap Rijn en IJssel moeten het water goed kunnen afvoeren in natte perioden of aanvoeren in droge perioden. Om te weten hoe de watergangen ervoor staan laat het waterschap van november 2024 tot en met mei 2025 beken een sloten inmeten.

De watergangen in de gebieden van de Schipbeek, Baakse Beek en Liemers-Veluwe worden ingemeten. Dit gebeurd ook nabij het Haaksbergerveen.

Binnen de bebouwde kom worden alle watergangen ingemeten. In het buitengebied alleen de grotere watergangen, voor de kleinere watergangen worden steekproeven genomen. In totaal wordt ruim 1000 km ingemeten.

Zie ook website van WRIJ: Wij meten 1000 km aan sloten en beken in | Waterschap Rijn en IJssel

WITTE VEEN

Herstel hoogveen in Witte Veen helpt natuur en klimaat

De werkzaamheden in het Witte Veen zijn afgerond. Twee jaar lang is er hard gewerkt in het natuurgebied bij Haaksbergen, maar nu is het omvangrijke herstelproject afgerond. Samen met gemeente Haaksbergen, provincie Overijssel en bijdragen van onder meer het ministerie van LVVN en de Europese Unie heeft Natuurmonumenten uiteenlopende werkzaamheden uitgevoerd om het zeldzame hoogveen te herstellen. Daarmee worden de natuur en biodiversiteit in het gebied versterkt en wordt de uitstoot van broeikasgassen verminderd. Lees verder

Vragen?

Wil u meer weten over de Natura 2000-projecten in Buurserzand, Haaksbergerveen en Witte Veen, dan kunt u contact opnemen met projectleider Carry van der Wal (c.vd.wal@overijssel.nl / 06 - 416 412 90) of omgevingsmanager Gerko Hopster (gerko.hopster@pratensis.nl / 06 - 424 066 66).

Voor vragen over het beheer van Buurserzand en Witte Veen kunt u terecht bij boswachter Jeroen Waanders van Natuurmonumenten (j.waanders@natuurmonumenten.nl / 06 - 510 697 62)

Staatsbosbeheer is eigenaar en beheerder van het natuurgebied Haaksbergerveen. U kunt contact opnemen met boswachter Kees Jan Westra voor vragen over het natuurgebied Haaksbergerveen (k.westra@staatsbosbeheer.nl / 06 - 238 686 11 of haaksbergerveen@staatsbosbeheer.nl).

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Wat is Natura 2000?

Overijssel telt 24 natuurgebieden die zo bijzonder zijn, dat ze zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-programma stelt ons in staat om samen te werken aan het behoud en herstel van kwetsbare natuur. Dat is geen luxe, maar pure noodzaak. Provincie, andere overheden en natuur- en belangenorganisaties hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het leefgebied van zeldzame dieren en planten te verbeteren, voor nu en in de toekomst. Met maatwerk maken we de natuur veerkrachtig en weerbaar tegen invloeden van buiten, zoals verdroging en de uitstoot van stikstof. Meer informatie hierover vindt u op: www.overijssel.nl/natura2000

Programma Ontwikkelopgave Natura 2000

provincie overijssel

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}
Wilt u geen nieuwsbrief meer van ons ontvangen? Meld u hier af
Aan deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.